

17.10.2024
KSL/217/03.06.00/2024

Keski-Suomen ELY-keskus
kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

Viite: KESELY/242/2023

LAUSUNTO: YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMA (YVA-OHJELMA), VEHKANEVAN TUULI- JA AURINKOVOIMAHANKE JA SÄHKÖNSIIRTO

Keski-Suomen ELY-keskus on pyytänyt Keski-Suomen liiton lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma), joka koskee Kinnulan ja Lestijärven kuntien alueelle sijoittuvaa Vehkanevan tuuli- ja aurinkovoimahanketta ja sen sähkönsiirtoa. Hankkeeseen sovelletaan YVA-lain (252/2017) mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Hankkeeseen sovelletaan erillismenettelyä, jossa ympäristövaikutusten arviointi ja kaavoitus etenevät erillisinä menettelyinä. Osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on lausuntokierroksella samaan aikaan YVA-ohjelman kanssa. Keski-Suomen liitto on antanut erillisen lausunnon koskien kaavoitusprosessia.

Hankkeesta vastaa WestWind Vehkaneva Oy. Tuuli- ja aurinkovoima-alue sijaitsee noin 2,5 kilometriä Kinnulan keskustasta länteen, Kinnulan ja Lestijärven rajan molemmin puolin. Hankealueen pinta-ala suurimmassa hankevaihtoehdossa on noin 2500 hehtaaria.

YVA-menettelyssä tarkastellaan seuraavanlaisia vaihtoehtoja (VE):

- VE0: Hanketta ei toteuteta
- VE1: Rakennetaan enintään 16 tuulivoimala ja 250 hehtaarin aurinkovoima-alue
- VE2: Rakennetaan enintään 11 tuulivoimalaa ja 300 hehtaarin aurinkovoima-alue
- VE3: Rakennetaan enintään 9 tuulivoimalaa ja 300 hehtaarin aurinkovoima-alue

Suunniteltujen tuulivoimaloiden yksikköteho on korkeintaan 10 MW ja voimaloiden kokonaiskorkeus enintään 300 metriä. Aurinkopaneelien suunniteltu kokonaisteho on noin 160–200 MW.

Hankealueen kytkemiseksi valtakunnan verkkoon tarkastellaan kahta päävaihtoehtoa.

- SVE1: Noin 25,4 kilometrin pituinen 400 kV voimajohto tuuli- ja aurinkovoima-alueen sähköasemalta länteen Halsuan sähköasemalle
- SVE2: Noin 13,5 kilometrin pituinen 400 kV voimajohto tuuli- ja aurinkovoima-alueen sähköasemalta itään Jääjoen sähköasemalle.

Keski-Suomessa on voimassa kaksi maakuntakaavaa. Keski-Suomen maakuntakaava hyväksyttiin vuonna 2017 ja se sai lainvoiman vuonna 2020. Lainvoimaista maakuntakaavaa seudullisesti merkittävän tuulivoimatuotannon ja liikenteen osalta muuttaa ja täydentää maaliskuussa 2024 voimaan tullut Keski-Suomen maakuntakaava 2040.

Keski-Suomen maakuntakaavatilanne on pääosin kuvattu YVA-ohjelmassa hyvin. Keski-Suomen liitto huomauttaa kuitenkin koko maakuntaa koskevasta suunnittelumääräyksestä uusiutuvaan energiaan liittyen. Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 voimaan tulon myötä määräystä on täydennetty ja suunnittelumääräyksen mukaan:

KESKI-SUOMEN LIITTO · LUTAKONAUKIO 7, 40100 JYVÄSKYLÄ · KESKISUOMI.FI

"Tuulivoiman ja siihen liittyvän sähkönsiirron suunnittelussa tulee ottaa huomioon vaikutukset asutukseen, liikenneväyliin, maisemaan, kulttuuriperintöön, virkistykseen, elinkeinoihin, luontoon, pinta- ja pohjavesiin ja eri hankkeiden yhteisvaikutukset sekä vaikutukset ilmastoon ja luonnon monimuotoisuuteen.

Yli 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeiden tuulivoimaloiden rakentamisesta tulee pyytää lausunto Puolustusvoimien pääesikunnalta. Tuulivoimaloita ei saa rakentaa alle 4 km:n etäisyydelle Puolustusvoimien alueista eikä alle 12 km:n etäisyydelle varalaskupaikoista.

Asuin-, kauppa-, teollisuus-, työpaikka- tai vapaa-ajan alueita suunniteltaessa on mahdollisuuksien mukaan selvitettävä geoenergian ja puun hyödyntämismahdollisuudet."

YVA-ohjelmassa on viitattu määräyksen vanhaan muotoiluun (s. 114).

Keski-Suomen liitto pitää hyvänä, että tuulivoimahankkeen YVA-menettelyssä tarkastellaan myös alle seudullisesti merkittävän kokoluokan vaihtoehtoa. Seudullisesti merkittävää tuulivoimarakentamista ohjataan maakuntakaavalla, ja seudullisesti merkittävien tuulivoimaluonnetuotantoalueiden toteuttaminen vaatii lähtökohtaisesti maakuntakaavamerkinnän. Keski-Suomen maakuntakaavoituksessa seudullisesti merkittäviksi tuulivoimaluonnetuotantoalueiksi on määritelty vähintään 10 voimalan alueet. Vehkanevan hankealuetta ei ole merkitty seudullisesti merkittävään tuulivoimatuotantoon soveltuvaksi alueeksi.

Sekä Keski-Suomen lainvoimaista maakuntakaavaa että Keski-Suomen maakuntakaavaa 2040 varten laaditut selvitykset ja vaikutusten arvioinnit tukevat maakunnan tuulivoimahankkeiden valmistelua ja ovat käytettävissä hankevalmistelussa. Kaavoihin liittyvät aineistot löytyvät Keski-Suomen liiton verkkosivuilta:

<https://keskisuomi.fi/alueiden-kaytto-ja-saavutettavuus/maakuntakaavoitus/>.

Joulukuussa 2021 hyväksytyssä strategiassa Keski-Suomi on asettanut tavoitteekseen hiilineutraaliuden vuonna 2030. Hiilineutraaliuden ohella tavoitteeksi on asetettu luontokadon pysäyttäminen vuoteen 2030 mennessä. Keski-Suomen liitto pitää tärkeänä, että hankkeen vaikutuksia arvioidaan suhteessa molempiin tavoitteisiin.

Ympäristövaikutuksia arvioitaessa on tärkeää tarkastella, kuinka vanhalle turvetuotantoalueelle rakennettava aurinkovoima-alue muuttaa alueen vesitasapainoa. Käytöstä poistuneen turvetuotantoalueen soveltuvuutta aurinkovoima-alueeksi tulee harkita erityisesti perustuen turvekerroksen paksuuteen.

Hankkeen edetessä YVA-selostuksen laadintaan tulee maisemavaikutusten arvioinnissa huomioitavaksi Ympäristöministeriön 27.8.2024 julkaisema päivitetty Maisemavaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa -ohje.

Maakuntakaavan näkökulmasta Vehkanevan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota erityisesti luonto- ja maisemavaikutuksiin, jotka kohdistuvat Salamajärven alueelle. Lisäksi maisemavaikutuksia tulee arvioida vaikutusalueen maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaisiin maisemiin.

Luontovaikutuksien osalta Keski-Suomen liitto huomauttaa Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 laadinnan yhteydessä toteutetusta Natura-arvioinnista. Natura-arvioinnin lieventämistoimenpiteenä toteutettiin vyöhyketarkastelu Natura-alueiden suojeluperustelajien (metsäpeura ja uhanalainen salassa pidettävä laji) perusteella herkistä alueista, joille tuulivoimarakentaminen ei sovellu tai soveltuu vain vähäisessä määrin ja tarkkaan suunnitellusti. Vyöhyketarkastelun perusteella Vehkaneva sijoittuu riskivyöhykkeelle. YVA-

selostuksen valmistelun yhteydessä on hyvä tarkastella, kuinka hankkeen vaikutuksia Natura-alueiden suojeluperustelulajeihin pystytään lieventämään.

Alueella vireillä ja tuotannossa olevien tuuli- ja aurinkovoimahankkeiden lisäksi yhteisvaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 mahdollistama kokonaisuus.

Keski-Suomen liitolla ei ole muuta huomautettavaa Vehkanevan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen ja siihen liittyvän sähkönsiirron ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa esitettyihin ympäristövaikutuksiin, eikä ohjelmassa kuvattuihin arviointimenetelmiin.

Lausunnon on valmistellut maakuntasuunnittelija Valtteri Paakki,
valtteri.paakki@keskisuomi.fi, 040 525 6059

KESKI-SUOMEN LIITTO

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

